

Página principal > Legislación y jurisprudencia > **Legislación nacional**

Nacionalno zakonodavstvo

Eslovaquia

Ova stranica sadržava informacije o pravnom sustavu u Slovačkoj.

Informacije o pravnom poretku u Slovačkoj mogu se pronaći na stranicama [Europske pravosudne mreže: pravni poredak građanskog prava](#).

Izvori prava

Vrste pravnih instrumenata – opis

Izraz „izvori prava” ima tri značenja:

izvori prava u materijalnom smislu – materijalni izvori prava

izvori prava u epistemološkom smislu – izvori poznavanja prava

izvori prava u formalnom smislu – formalni izvori prava.

Tradicionalno razlikujemo sljedeće vrste izvora prava na temelju razvoja pravnih normi i obvezujućeg oblika u kojem su iskazane:

pravni običaj

presedan (pravo nastalo na temelju odluke suca)

statuti

zakonodavni ugovori

opća pravna načela

zdrav razum

suvremene knjige, pravna literatura i mišljenja stručnjaka

međunarodni ugovori uvršteni u pravni poredak Slovačke Republike.

Hijerarhija pravnih normi

Hijerarhija pravnih normi jedno je od temeljnih načela pravnog poretka Slovačke. Kad je riječ o zakonitosti, ključno je pravilno razumjeti hijerarhiju u okviru zakonodavne prakse i provedbe. No hijerarhija normi nije tek pitanje jednostavnog logičkog prvenstva ili podređenosti. Hijerarhija je povezana s cjelokupnim pitanjem **zakonite ovlasti** te obuhvaća i kategorički imperativ kojim se propisuje da zakonodavni akt može donijeti samo tijelo koje je za to zakonom ovlašteno – u granicama zakona i vlastitih zakonodavnih ovlasti.

Zakonodavstvo se kategorizira prema „pravnoj snazi”. **Pravna snaga** odnosi se na svojstva zakonodavstva, pri čemu je jedan zakon podređen drugom (tj. onom s većom pravnom snagom) ili se jedan zakonodavni akt izvodi iz drugog akta s većom pravnom snagom. Ako je u nekom slučaju riječ o zakonodavnim aktima različite pravne snage, slabija odredba ne može biti u suprotnosti s jačom, dok jača odredba može imati prednost nad slabijom.

S obzirom na razinu pravne snage zakonodavstvo se može hijerarhijski raspodijeliti kako slijedi:

Primarno zakonodavstvo (zakoni)

ustavni zakoni (uvijek primarni)

zakoni (primarni ili izvedeni iz ustavnih zakona).

Sekundarno zakonodavstvo (podzakonski akti)

vladini propisi – uvijek sekundarni

zakonodavstvo tijela središnje vlasti – uvijek sekundarno

zakonodavstvo tijela samoupravnih jedinica (tijela) – primarno ili sekundarno

zakonodavstvo koje su u izvanrednim okolnostima izdala druga tijela osim državnih tijela – uvijek sekundarno.

Ako u sustavu pravnih odredbi određeni zakon ima prednost, to znači da sve druge pravne odredbe moraju proizlaziti iz njega i biti usklađene s njim te da ne smiju biti u suprotnosti s njim. U praksi to znači da u situaciji u kojoj je pravna odredba niže razine u suprotnosti s pravnom odredbom više razine treba postupati u skladu s pravnom odredbom više razine.

Institucionalni okvir

Institucije odgovorne za donošenje zakonodavstva

Tijela navedena u nastavku ovlaštena su za donošenje zakonodavstva (zakonodavna tijela):

Nacionalno vijeće Slovačke Republike – Ustav, ustavni zakoni, zakoni, međunarodni ugovori koji imaju prednost pred zakonima, međunarodni ugovori sa snagom zakona

Vlada Slovačke Republike – vladini propisi

ministarstva i druga tijela središnje vlasti – provedbene odluke, provedbene uredbe i mjere

općinske i gradske skupštine – propisi opće primjene

općinska i gradska tijela te tijela lokalne vlasti – uredbe opće primjene.

Zakonodavni postupak

Faze zakonodavnog postupka:

prijedlog zakona – zakonodavna inicijativa

rasprava o prijedlogu zakona

glasovanje (odluka o prijedlogu zakona)

potpisivanje donesenog prijedloga zakona

proglašenje (objava) zakonodavnog akta.

Postupak odlučivanja

Zakonodavni postupak

Prijedlog zakona – zakonodavna inicijativa

U skladu s člankom 87. stavkom 1. Zakona br. 460/1992 (Ustav Slovačke Republike), zakone mogu predlagati:

odbori Nacionalnog vijeća Slovačke Republike

članovi Nacionalnog vijeća Slovačke Republike

Vlada Slovačke Republike.

Prijedlozi zakona podnose se grupirani u odjeljke zajedno s preambulom.

Rasprava o prijedlogu zakona

U skladu s poslovníkom Nacionalnog vijeća Slovačke Republike (Zakon br. 350/1996) prijedlozi zakona prolaze kroz tri čitanja:

prvo čitanje obuhvaća općenitu raspravu o sadržaju, odnosno onome što se naziva „**filozofijom**“ **nacrta zakona**. Na tom čitanju nije moguće predlagati izmjene ili dopune

na **drugom čitanju** o prijedlogu zakona raspravljaju odbori Nacionalnog vijeća koji su za njega zaduženi. Ustavni odbor mora preispitati svaki prijedlog zakona, posebno kako bi se osigurala **njegova usklađenost sa slovačkim Ustavom**, ustavnim zakonima, međunarodnim ugovorima koji obvezuju Slovačku Republiku, zakonima i pravom EU-a. Nakon toga **moгу se predložiti izmjene i dopune**, o kojima se glasa po dovršetku rasprava u odboru. Zbog toga je prije rasprave o prijedlogu zakona u Nacionalnom vijeću Slovačke Republike potrebno uskladiti različite stavove. Prijedlog zakona šalje se Nacionalnom vijeću Slovačke Republike nakon što **Koordinacijski odbor posebnom rezolucijom odobri zajedničko izvješće odbora**. To izvješće čini osnovu za raspravu u slovačkom Nacionalnom vijeću i glasanje o prijedlogu zakona na drugom čitanju

treće čitanje ograničeno je na one odredbe prijedloga zakona za koje su na drugom čitanju odobrene izmjene ili dopune. Na trećem čitanju zastupnici u parlamentu mogu iznijeti samo izmjene koje se odnose na ispravke pogrešaka u izradi nacрта zakonodavnih akata te gramatičkih i pravopisnih pogrešaka. Izmjene i dopune čija je svrha otklanjanje drugih pogrešaka mora podnijeti barem trideset članova Nacionalnog vijeća Slovačke Republike. Nakon rasprave o tim izmjenama i dopunama glasa se o prijedlogu zakona u cjelini.

Glasovanje (odluka o prijedlogu zakona)

Da bi se zakon donio, **za njega mora glasovati najmanje polovina prisutnih članova**.

Isključivo kvalificirana većina, odnosno tri petine svih članova Nacionalnog vijeća Slovačke Republike (3/5 od 150), može izglasati izmjenu Ustava i stavljanje pojedinačnih članaka izvan snage.

Nacionalno vijeće Slovačke Republike ima kvorum ako je prisutna barem polovina članova.

Potpisivanje donesenog prijedloga zakona

Doneseni prijedlog zakona potpisuju:

predsjednik Slovačke Republike

predsjednik Nacionalnog vijeća Slovačke Republike

predsjednik Vlade Slovačke Republike.

Taj korak u postupku obuhvaća provjeru sadržaja, točnosti postupka i konačnog oblika donesenog prijedloga zakona. Najviši ustavni službenici potpisivanjem podupiru tekst zakona.

Predsjednik ima pravo uložiti „suspenzivni veto“ i odbiti potpisati doneseni zakon na temelju nedostataka u sadržaju. Predsjednik tada mora doneseni zakon zajedno sa svojim primjedbama vratiti Nacionalnom vijeću Slovačke Republike na ponovnu raspravu.

Vraćeni zakon tada prolazi kroz drugo i treće čitanje. U toj fazi Nacionalno vijeće Slovačke Republike može, ali ne mora, uzeti u obzir predsjednikove primjedbe. Nacionalno vijeće Slovačke Republike može ponovno glasovati i tako poništiti „suspenzivni veto“, u kojem se slučaju zakon mora proglasiti čak i bez predsjednikova potpisa.

Proглаšenje (objava) zakonodavnog akta

Proглаšenje je konačni korak u zakonodavnom postupku. Zakonodavni akti koja se odnose na zemlju u cjelini formalno se objavljuju u Zbirci zakonodavnih akata (*Zbierka zákonov*) Slovačke Republike. Ta je objava u nadležnosti slovačkog Ministarstva pravosuđa. Zbirka zakonodavnih akata državni je instrument Slovačke Republike za objavljivanje. Zbirka zakonodavnih akata izdaje se u elektroničkom i tiskanom obliku. Elektronička verzija i tiskana verzija Zbirke zakonodavnih akata proizvode jednake pravne učinke te imaju isti sadržaj. Elektronička verzija Zbirke zakonodavnih akata dostupna je besplatno na portalu Slov-Lex.

Stupanje na snagu / proizvodnja učinaka

Zakonodavstvo stupa na snagu na datum njegova proglašenja u Zbirci zakonodavnih akata.

Zakonodavstvo počinje proizvoditi učinke 15. dana nakon proglašenja u Zbirci zakonodavnih akata, osim ako je u njoj propisan kasniji datum od kojeg proizvodi učinke.

Drugi akti postaju obvezujući na datum proglašenja u Zbirci zakonodavnih akata.

Postupanje u slučaju proturječja između različitih izvora prava

Normativni instrument manje pravne snage ne može biti u suprotnosti s normativnim instrumentom veće pravne snage.

Normativni instrument može se dopuniti ili staviti izvan snage samo normativnim instrumentom iste ili veće pravne snage.

U praksi se u slučaju neusklađenosti između zakonodavnih akata jednake pravne snage postupa tako da se novijim zakonodavnom aktom stariji zakonodavni akt stavlja izvan snage ili mijenja ili se posebnom normom stavlja izvan snage ili mijenja općenita norma.

Ustavni sud Slovačke Republike preispituje i odlučuje o tome jesu li:

zakoni u skladu s Ustavom

vladini propisi i općenito obvezujuće zakonske odredbe ministarstava i drugih tijela središnje vlasti u skladu s Ustavom, ustavnim zakonima i zakonima

općenito obvezujuće odredbe koje izdaju tijela samoupravnih jedinica u skladu s Ustavom i zakonima

općenito obvezujuće zakonske odredbe koje izdaju lokalna tijela središnje uprave u skladu s Ustavom, zakonima i drugim općenito obvezujućim zakonskim odredbama

općenito obvezujuće zakonske odredbe u skladu s međunarodnim ugovorima proglašenima na odgovarajući način.

Ako Ustavni sud presudi da pravne odredbe nisu usklađene, takve odredbe – ili njihovi dijelovi ili pravila – prestaju proizvoditi učinke. Ako tijela koja su donijela odredbe ne usklade odredbe s mjerodavnim instrumentima više razine u zakonskom roku nakon donošenja presude, odredbe – ili njihovi dijelovi ili pravila – prestaju biti na snazi.

Pravne baze podataka

Baza podataka Slov-Lex Ministarstva pravosuđa Slovačke Republike

Portal **Elektronička zbirka zakonodavnih akata (Slov-Lex)** Ministarstva pravosuđa temelji se na dvama međusobno povezanim informacijskim sustavima:

eZbirka (eZbirka) – informacijski sustav koji omogućuje pristup obvezujućim pročišćenim elektroničkim tekstovima zakonodavstva i drugih normi stranama na koje se oni odnose

eLegislativa (eZakonodavstvo) – informacijski sustav za upravljanje postupcima u svim fazama zakonodavnog postupka, opremljen naprednim alatima za uređivanje za zakonodavce.

Koristi za ciljne skupine

Temeljno pravno načelo da su svi upoznati sa zakonom koji je važeći i na snazi te da su svjesni svojih prava i obveza sve je teže primjenjivati u praksi zbog sve većeg opsega i složenosti zakonodavstva. Projekt Slov-Lex pomaže u boljoj provedbi tog načela time što svima osigurava učinkovit pristup važećem zakonodavstvu:

građanima – dio projekta poznat kao „eZbirka” konkretno donosi formalno i sadržajno bolji te besplatan pristup važećem zakonodavstvu i informacije o novom zakonodavstvu

pravnim stručnjacima – imaju stalan pristup važećem zakonodavstvu i mogućnost da ih se obavijesti o novom zakonodavstvu Slovačke ili Europske unije, i općenito i konkretno u smislu zakonodavstva kojim su uređena područja za koja su specijalizirani

poduzetnicima – isto tako imaju stalan i besplatan pristup važećem zakonodavstvu i mogućnost da ih se obavijesti o novom zakonodavstvu Slovačke ili Europske unije, i općenito i konkretno u smislu zakonodavstva kojim su uređena područja njihove djelatnosti. Boljim regulatornim okruženjem stvaraju se povoljniji uvjeti za poslovanje i smanjuje administrativno opterećenje povezano s poslovanjem

lokalnim i regionalnim tijelima – dobit će besplatni stalni pristup zakonodavstvu na snazi te će se istodobno smanjiti njihovo administrativno opterećenje (administrativno zahtjevna i skupa obveza omogućivanja pristupa Zbirci zakonodavnih akata radnim danom povezana s pretplaćivanjem na papirnati primjerak Zbirke i njegovim arhiviranjem)

javnoj upravi – projekt s jedne strane omogućuje stalan i besplatan pristup izvorima važećeg zakonodavstva, a s druge smanjuje administrativno opterećenje i povezane financijske troškove zakonodavnog postupka te omogućuje bolje izvršavanje zadaća u području zakonodavstva i provedbe prava Europske unije

pravosudnim tijelima – dobivaju stalan i brz pristup zakonodavstvu važećem na bilo koji odabrani dan u povijesti te pristup upućivanjima na zakonodavstvo koje je bilo važeće u određenom trenutku u sudskim odlukama, što omogućuje barem djelomično uklanjanje rutinskih aktivnosti i povećanje učinkovitosti rada sudaca i sudskih službenika

zakonodavnim tijelima – dostupan im je učinkovit alat za izradu nacрта zakona i upravljanje zakonodavnim postupkom, čime ih se oslobađa nekih opterećujućih administrativnih procesa i omogućuje im se da se bolje usredotoče na sadržaj prijedloga koje je potrebno obraditi.

Poveznice

[Pravni i informativni portal Slov-Lex](#)

Posljednji put ažurirano: 25/04/2022

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.